

Alustava luonnos 10.10.2019

Alustavat havainnot Kouvolan kaupungin sopeutustyöstä

Eero Laesterä, HT

Rakenne

- Toimeksianto – ulkopuolisen näkemyksen tuottaminen talouden sopeutustyössä
- Pintoja – havainnot – paljon työtä oli jo tehty, tätä ja osa sparraustyön tuloksista siirrettiin talousarvioesitykseen.
- Konsultin havainnot esitetään harkittavina asioina, joiden uskotaan vahvistavan taloutta ja tekevän toiminnan tuottavammaksi.
- Keskustelussa on nostettu esiin kuntaliitostilanne, kaupungin organisaation korkeus/leveys ja hallinnon ja hallinnon tukipalvelutyöntekijöiden määrä.

Taustalla kuntaliitos – kuvailua tällä hetkellä käytävän keskustelun vuoksi

- Uuden Kouvolan kaupungin nykyhetken taustalla on monikuntaliitos, johon osallistuneista kunnista suurin osa olisi ollut tai olisi joutunut arviointimenettelyn piirissä/piiriin – tilanne oli sekä teollisen rakennemuutoksen, mutta myös muuttuneisiin tuloihin nähden liian suurten ja laadukkaiden palveluiden syytä.
- Kuntaliitoksen toteuduttua useissa liitoskunnissa oli sellaisia palveluita, joita suurissakin kunnissa yleensä oli yksi. Näitä palveluita voi perustellusti nimittää maakunnallisiksi palveluiksi. Osa maakunnallisia palveluita oli rakentunut keskenään kilpaileville ja asukkaita houkutteleville kunnille. Vuonna 2009 yhteen liittyneiden kuntien veroprosentit olivat samat, mutta taseet vaihtelivat: **Elimäen, Kouvolan ja Valkealan taseissa ei ollut kattamatonta alijäämää**, Jaalaan sitä oli tullut vuonna 2008 – Anjalankosken ja Kuusankosken taseet olivat raskaat – kummallakin oli taseessa alijäämää ainakin kuudelta edelliseltä vuodelta ja Kuusankosken alijäämä eur/asukas alkoi hipoa nykyisen kriisikunnan rajoja.
- Erityisesti Valkealan tase oli vahva, sillä oli vain vähän velkaa ja vahva kassa.

Taseen jäämä 1000 e	2004	2005	2006	2007	2008	eur/as
Anjalankoski	-1 288	-4 460	-7 039	-6 164	-7 791	-469
Elimäki	1 805	715	2 577	4 212	2 585	313
Jaala	84	328	7	738	-889	-481
Kouvola	8 978	10 225	13 538	14 239	12 612	411
Kuusankoski	-10 860	-16 188	-13 580	-12 711	-14 338	-723
Valkeala	8 609	9 076	10 014	11 169	9 542	826

	Lainakanta 1000 e	Lainakanta e/as	Rahavarat 1000 e	Rahavarat e/as
Anjalankoski	40 272	2 425	1 334	80
Elimäki	8 136	985	809	98
Jaala	2 833	1 533	855	463
Kouvola	64 739	2 109	3 711	121
Kuusankoski	39 037	1 968	5 807	293
Valkeala	20 066	1 736	13 177	1 140

Taustalla kuntaliitos

- Vaikuttaa siltä, että hyvistä aikeistaan ja suunnitelmistaan huolimatta yhteen liittyneet kunnat eivät ennen liitosta saaneet poliittisesti omin voimin sopeutettua palvelurakennettaan vastaamaan nykytilaa ja lähitulevaisuutta. Tämä työ siirtyi luontevasti uudelle kunnalle. Kävi kuten usein inhimillisestikin tällaisessa tapauksessa käy: esitetyt rakenteelliset ratkaisut, jotka olisivat tiivistäneet palvelurakennetta mutta samalla vieneet palveluita uuden kaupungin kaupunginosista, oli helppo esittää oman kunnanosan edun perusteella hylättäväksi.
- Liitoksen tavoitteeksi kirjattiin myös palvelurakenteen tiivistäminen ja tervehdyttäminen, mutta myös palveluiden parantaminen. Tavoitteeksi kirjattiin esimerkiksi minimissään 150 oppilaan lukiot, mutta toisaalta edellytettiin päivähoiton järjestämistä kunnan omin palveluin. Toisaalta Uuden, perustettavan kaupungin talousarviossa **yksityisteiden avustamiseen** osoitettava määräraha pidetään samalla tasolla, jolla ne ovat nykyisin yhdistyvien kuntien talousarvioissa.
- Liitoksen yhteydessä kehitettiin kaupungin sisäinen tilaaja-tuottaja –malli, osin siksi, että sillä uskottiin saatavan lisätehoa näennäismarkkinoiden avulla uuteen kuntaan, toinen syy oli tuolloin vallinnut henkilöstön viiden vuoden irtisanomissuoja.
- Henkilökunnan palkkaharmonisointi oli melko kallis, vaikka sitä tehtiin taitavasti paljon myös virka- ja työehtosopimusten mukaisilla paikallisilla järjestelyerillä. Eläkepoistuman hyödyntäminen oli kuitenkin sen verran suurta, että tämä harmonisoinnista johtuva lisäkustannus oli katettu niiden kautta vuoden 2011 loppuun mennessä.

Taustalla kuntaliitos

- Uutta Kouvolaan hyvitetiin kuntaliitoksesta maksamalla sille kolmen vuoden ajan yhteensä 13,24 meuroa yhdistymisavustusta ja tämän lisäksi viiden vuoden ajan 2,144 meuroa/vuosi korvausta liitoksen seurauksen alentuneesta valtionosuudesta.
- On todennäköistä, että yhdistymisavustus pikemminkin ainakin osittain vahvisti kaupungin palvelurakenteita kuin kevensi niitä. Voidaan olettaa, että ainakin osa yhdistymisavustusta jäi sopeutettavaksi rakenteeksi.
- Uusi Kouvola sai vähemmän valtionosuutta kuin liittyneet kunnat yhteensä ennen liitosta. Tätä hyvitetiin valtionosuuskompensaatiolla. Valtionosuuskompensaatio poistui vuonna 2014, tämä alensi uuden kunnan valtionosuutta tällä summalla. Tähänkin alenemaan olisi tullut varautua laittamalla palvelurakenteita nopeammin uuteen järjestykseen.
- Tähän kokonaisuuteen tuli lisäksi suuri lama, joka edelleen kiihtyvän teollisen rakennemuutoksen, asukasluvun aleneman ja finanssikriisin seurauksena ajoi kaupungin talouden hyvin vaikeaan taistelutilanteeseen.

Kompensaatio			
	Yhdistymisavustus	valtionosuuden menetyksestä	Edelliset yhteensä
2009	5 296 000	2 144 439	7 440 439
2010	3 972 000	2 144 439	6 116 439
2011	3 972 000	2 144 439	6 116 439
2012		2 144 439	2 144 439
2013		2 144 439	2 144 439
Kaikki yht	13 240 000	10 722 195	23 962 195
Veroprosentilla 13,6 meuroa vuonna 2018			

Taustalla kuntaliitos – otteita liitossopimuksesta – tavoitteita uudelle kunnalle

- Uuden kunnan perustamisen tavoitteena on vahvistaa kunta- ja palvelurakennetta Pohjois-Kymenlaaksossa yhdistämällä kuuden kunnan voimavarat vuoden 2009 alusta ja saada aikaan uusi elinvoimainen kunta, joka kykenee saamaan alueen väestökehityksen positiiviseksi, turvaamaan palveluiden saatavuuden ja laadun, kuntatalouden vakauden ja demokraattisen päätöksenteon vahvan peruskunnan puitteissa.
- Kunnallisten palvelujen tarve tulee lähivuosina lisääntymään ikääntyvien ryhmässä enemmän kuin se lasten ja nuorten ryhmässä vähenee. Palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti lähipalvelut säilyttäen onnistuu yhden vahvan peruskunnan toimesta paremmin kuin hajanaisen kuntarakenteen oloissa.
- Vakaan kuntatalouden turvaaminen on edellytys sekä elinvoiman säilyttämiselle että palvelujen tuottamiselle. Yhden kunnan puitteissa, purkamalla päällekkäisyyksiä ja hallinnon rakenteita tämän tavoitteen saavuttaminen on nykyistä paremmin mahdollista.
- Yhden peruskunnan puitteissa kunnallinen päätösvalta voidaan säilyttää vaaleilla valittujen valtuutettujen käsissä. Lakkauttamalla hajanaisen kuntarakenteen aikana perustettuja yhteistyöelimiä päätösvalta voidaan palauttaa takaisin vaaleilla valituille, kuntalaisille suoraan tilivelvollisille valtuutetuille.

Yhdistymisen strategisina tavoitteina ovat:

1. Alueen kilpailukyvyyn, vetovoiman ja huomioarvon lisääminen elinvoiman turvaamiseksi;
2. Väestön elinehtojen ja palveluiden turvaaminen;
3. Elinkeinorakenteen monipuolistaminen;
4. Kuntatalouden tasapainottaminen; ja
5. Hallinnon rakenteiden kehittäminen. Tämän lisäksi uuden kunnan perustamisella:
6. Vahvistetaan demokraattista päätöksentekoa palauttamalla kunnallista päätösvaltaa eri yhteistyöorganisaatioista kuntalaisille tilivelvolliselle valtuustolle.

Yhdistymisen tavoitteet eivät ole täyttyneet ainakaan täysin.

Taustalla kuntaliitos – otteita liitossopimuksesta

Päivähoito

- Kunnalliset varhaiskasvatuspalvelut kattavat päivähoidon eri muodoissaan, esiopetuksen, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen.
- Palvelujen järjestämisen periaatteena on tuottaa palvelut kunnan omana toimintana, jossa lapsen etu otetaan huomioon kiinnittämällä huomiota resurssien käyttöön ja lapsi- ja perhelähtöisiin lähipalveluihin.

Lukio-opetus

- Yhdistyvissä kunnissa toimii tällä hetkellä 8 lukiota, joissa on oppilaita yhteensä noin 1 500. Lukioyksiköiden sijainti on liitekartastossa. Lukioon hakeutuu noin 48 prosenttia alueen ikäluokasta. Laskelmien perusteella voidaan arvioida, että tällä perusteella vuonna 2014 lukioihin hakeutuisi noin 190 oppilasta vähemmän kuin nykyisin.
- Lukion minimikoko omana yksikkönä toimimiseen tulisi olla vähintään 150 oppilasta, jotta oppilaiden valinnanmahdollisuudet kyetään turvaamaan.

Kouvola	2009	2018	Erotus 2009-2018	Ryhmät tms	2025	Erotus 2018- 2025	Ryhmät tms	2009-2025	Ryhmät
Asukasluku	88 174	83 177	-4 997		77 752	-5 425		-10 422	
0-5 päivähoito	4 766	4 040	-726	-104	3 125	-915	-131		-234
6- vuotta; esiopetus	837	768	-69		552	-216			0
7-12 alakoulu	5 390	4 794	-596	-30	4 039	-755	-38		-68
13-15 yläkoulu	3 162	2 568	-594	-30	2 337	-231	-12		-41
16-18 lukio/toinen aste	3 400	2 569	-831	-42	2 372	-197	-10		-51
19-23 nuoret työikäiset ja opiskelijat	4 538	3 814	-724		3 435	-379			
24-64 työssäkäyvät	48 285	41 913	-6 372		37 059	-4 854			
65-74 eläkkeelle siirtyneet	9 356	12 829	3 473		12 048	-781			
75-84 eläkkeellä olevat	6 354	6 930	576		9 394	2 464			
85... ikääntyneet	2 086	2 952	866		3 391	439			

Viereinen taulukko kuvaa väestö- ja ikäryhmäpohjaista muutosta: sopeutuksen olisi pitänyt olla huomattavasti suurempi, kun liitoksen strateginen perusta – houkuttelevuus ja asukasluvun kasvu – poistui. Vuoteen 2018 alueelta on poistunut 4.997 asukasta, erityisesti lapsia ja nuoria. Tämä tarkoittaa 104 päivähoitoryhmää (7 lasta per ryhmä), 30 alakoulu- ja yläkoululuokkaa (20 lasta per luokka) ja 42 II asteen luokkaa (20 lasta per luokka)

Liitoksen jälkeiset tapahtumat

- Liitoksen strateginen tavoite ja perusta poistui muuttuneen maailman mutta osin myös omien päätösten vuoksi: riittävää sopeutumista ei saatu aikaan, vaikka kaupunki kiistattomasti myös vähensi työntekijöiden määrää. Alenema ei ollut merkityksetön, vaikka osa kustannuksissa siirtyi ostopalveluihin – tästä suurimman osan sai hyväkseen sosiaali- ja terveydenhuolto.
- Erilaisissa sopeuttamishankkeissa kiinnitettiin huomiota erityisesti ikääntyneiden palveluverkkoon. Tämä on onnistuttu sopeuttamaan vastaamaan nykyaikaista hoitotapaa, mutta päätöksiä seurattaessa tapauskohtaisesti, vaikeiden päätösprosessien jälkeen. Jo vuoden 2011/12 suunnitelmassa sovittiin Ratamon mahdollisimman nopeasta perustamisesta, mutta hanke on vieläkin toteutumatta joskin toteutumassa. Ratamo-hankkeen varaan laskettiin suuri sopeutus vuositasolla.
- Kaupunki on käyttänyt taloutensa sopeuttamiseksi tuloslaskelman järjestelemiseksi satunnaisten tuottojen keinoja. Ilman näitä järjestelyjä kaupungin taseen alijäämä olisi jo nyt 100 meuroa – yli arviointimenettelyn rajan 1.000 eur/asukas. Myös kaupunkilaisten verorahoitusta on käytetty samalla kun kaupunki on velkaantunut.
- Tällä hetkellä keskitytään perustelemaan sitä, miksi ei ole tehty ja miksi ei voida tehdä. Kaupunkilaiset eivät käydyn keskustelun perusteella tunnista todellista tilannetta.

Nykytila ja lähitulevaisuus - väestö

Kouvola	2009	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Asukasluku	88 174	83 177	77 752	74 327	68 113	-4 997	-555	-5,7 %	-0,6 %	-5 425	-775	-6,5 %	-0,9 %
0-5 päivähoito	4 766	4 040	3 125	2 886	2 673	-726	-81	-15,2 %	-1,7 %	-915	-131	-22,6 %	-3,2 %
6 esiopetus	837	768	552	511	461	-69	-8	-8,2 %	-0,9 %	-216	-31	-28,1 %	-4,0 %
7-12 alakoulu	5 390	4 794	4 039	3 268	2 879	-596	-66	-11,1 %	-1,2 %	-755	-108	-15,7 %	-2,2 %
13-15 yläkoulu	3 162	2 568	2 337	2 004	1 535	-594	-66	-18,8 %	-2,1 %	-231	-33	-9,0 %	-1,3 %
16-18 lukio/toinen aste	3 400	2 569	2 372	2 243	1 606	-831	-92	-24,4 %	-2,7 %	-197	-28	-7,7 %	-1,1 %
19-23 nuoret työikäiset ja op	4 538	3 814	3 435	3 331	2 522	-724	-80	-16,0 %	-1,8 %	-379	-54	-9,9 %	-1,4 %
24-64 työssäkäyvät	48 285	41 913	37 059	34 305	31 784	-6 372	-708	-13,2 %	-1,5 %	-4 854	-693	-11,6 %	-1,7 %
65-74 eläkkeelle siirtyneet	9 356	12 829	12 048	11 491	9 053	3 473	386	37,1 %	4,1 %	-781	-112	-6,1 %	-0,9 %
75-84 eläkkeellä olevat	6 354	6 930	9 394	10 308	9 660	576	64	9,1 %	1,0 %	2 464	352	35,6 %	5,1 %
85... ikääntyneet	2 086	2 952	3 391	3 980	5 940	866	96	41,5 %	4,6 %	439	63	14,9 %	2,1 %
Huoltosuhde	2009	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Kouvola	56,8	72,2	81,4	86,4	89,7	15	2	27,1 %	3,0 %	9	1	12,7 %	1,8 %
Verrokki	54,4	67,3	71,9	74,2	77,8	13	1	23,8 %	2,6 %	5	1	6,7 %	1,0 %
Koko maa	63,3	80,3	90,7	95,9	99,1	17	2	26,8 %	3,0 %	10	1	13,0 %	1,9 %
Mediaani-ikä	2009	2018	2025	2030	2040	2009-18	2009-18/v	2009-18	2009-18/v	2018-25	2018-25/v	2018-25	2018-25/v
Kouvola	46,0	49,0	51,0	53,0	54,0	3	0	6,5 %	0,7 %	2	0	4,1 %	0,6 %
Verrokki	41,5	43,7	45,8	47,2	49,2	2	0	5,3 %	0,6 %	2	0	4,8 %	0,7 %
Koko maa	45,7	49,2	51,7	53,0	54,3	3	0	7,6 %	0,8 %	3	0	5,1 %	0,7 %
Perlacon Oy 2019	Asl.	82 748											

	Yli 74				
KYLATUNNUS	2005	2010	2017	Muutos	
2861 Kouvola	2 782	3 035	3 641	606	20 %
2862 Kuusankoski	1 772	1 988	2 127	139	7 %
2863 Anjalankoski	1 540	1 680	1 778	98	6 %
2864 Valkeala	780	876	1 058	182	21 %
2865 Elimäki	671	770	868	98	13 %
2866 Jaala	215	225	239	14	6 %
	Kaikki				
KYLATUNNUS	2005	2010	2017	Muutos	
2861 Kouvola	30 707	30 483	29 850	-633	-2 %
2862 Kuusankoski	20 122	19 716	18 584	-1 132	-6 %
2863 Anjalankoski	16 830	15 852	14 517	-1 335	-8 %
2864 Valkeala	11 357	11 684	11 193	-491	-4 %
2865 Elimäki	8 317	8 131	7 819	-312	-4 %
2866 Jaala	1 921	1 780	1 626	-154	-9 %

- Uuden väestöennusteen mukaan kaupungin asukasluvun alenema tulee jatkumaan nuorimmista ikäryhmistä työikäisiin saakka. Ikääntyneimpien absoluuttinen ja suhteellinen osuus tulee kasvamaan.
- palvelurakenteiden olisi sopeuduttava muutokseen – tämä koskee kaikkia kaupunginosia. Palvelut tulevat keskittymään, mutta ensin on järjesteltävä ne palvelut vähäisemmiksi, mitkä eivät ole täysin ja nykyajassa kunnan järjestämisvastuulla.
- palvelurakenteiden säilyttämistä ei voida perustella kaupunginosien ”kuolemisilla”, koska asukasluku eri taajamissa on alentunut vuodesta 2010 vuoteen 2017 dramaattisesti nykyisenkin hyvin pullean palvelurakenteen aikana.

Nykytila – Vertailu toiminnallisissa – missä poikkeamat ovat

nettokustannus per ikärakennne	Kouvola	Mikkeli	Lappeenranta	Imatra	Hämeenlinna	Kokkola	Seinäjoki	Joensuu	Kotka	Lahti	Pori
0-5 päivähoito	-5 289	-4 652	-4 107	-4 369	-5 068	-2 439	-3 773	-4 599	-5 238	-4 336	-3 958
6 esiopetus	-3 890	-1 789	-3 190	-1 497	-2 057	-885	-661	106	-1 504	-220	-316
7-12 alakoulu	-6 836	-6 720	-6 169	-5 991	-6 039	-4 578	-5 167	-5 439	-5 832	-5 226	-5 104
13-15 yläkoulu	-1 310	-1 230	-587	-475	-638	696	347	189	-274	306	380
16-18 lukio/toinen aste	-1 727	-1 739	-1 449	-1 455	-791	-969	-1 116	-432	-1 443	-951	-913
19-23 nuoret työikäiset ja opiskelijat	-2 364	-1 897	-2 231	-2 228	-2 160	-1 591	-1 709	-1 580	-2 243	-2 179	-1 841
24-64 työssäkäyvät	1 540	1 782	1 750	1 360	1 789	2 244	2 141	1 633	1 785	1 517	1 779
65-74 eläkkeelle siirtyneet	8	-280	-616	238	155	-570	-874	-144	246	-15	-95
75-84 eläkkeellä olevat	-1 025	-1 083	-1 410	664	-922	-3 140	-2 517	-1 244	-1 504	-588	-1 102
85... ikääntyneet	1 719	2 656	2 566	4 650	2 858	-1 941	580	2 730	1 657	2 157	1 033
	Kouvola										
nettokustannus ikärakenteesta	Kouvolana	Mikkelinä	Lappeenranta	Imatrana	Hämeenlinna	Kokkolana	Seinäjokena	Joensuuna	Kotkana	Lahtena	Porina
0-5 päivähoito	-21 368 584	-18 792 093	-16 591 983	-17 649 302	-20 474 287	-9 855 050	-15 243 094	-18 581 647	-21 160 988	-17 516 975	-15 988 941
6 esiopetus	-2 987 412	-1 374 336	-2 449 949	-1 149 485	-1 580 157	-679 907	-507 266	81 218	-1 154 837	-168 928	-242 351
7-12 alakoulu	-32 771 260	-32 217 065	-29 573 222	-28 722 847	-28 951 200	-21 947 607	-24 769 810	-26 075 133	-27 960 409	-25 051 930	-24 468 575
13-15 yläkoulu	-3 363 143	-3 158 622	-1 506 605	-1 219 715	-1 639 523	1 788 022	890 992	484 346	-704 684	785 356	974 781
16-18 lukio/toinen aste	-4 436 037	-4 468 770	-3 723 368	-3 738 272	-2 032 118	-2 488 439	-2 865 985	-1 108 746	-3 706 149	-2 444 150	-2 344 493
19-23 nuoret työikäiset ja opiskelijat	-9 014 554	-7 234 411	-8 510 861	-8 496 725	-8 237 767	-6 068 055	-6 518 960	-6 026 584	-8 555 438	-8 311 976	-7 020 178
24-64 työssäkäyvät	64 548 714	74 681 291	73 333 778	57 016 289	74 978 506	94 036 009	89 724 617	68 461 161	74 794 923	63 580 629	74 569 562
65-74 eläkkeelle siirtyneet	100 133	-3 592 241	-7 907 540	3 058 149	1 988 938	-7 315 261	-11 209 034	-1 849 547	3 158 741	-196 903	-1 223 565
75-84 eläkkeellä olevat	-7 102 408	-7 502 679	-9 768 356	4 602 221	-6 390 082	-21 757 500	-17 440 638	-8 624 322	-10 421 458	-4 072 669	-7 638 874
85... ikääntyneet	5 075 282	7 841 785	7 574 551	13 727 248	8 436 500	-5 728 812	1 713 018	8 059 794	4 890 150	6 367 501	3 049 941
Yhteensä	-11 319 267	4 182 859	876 445	17 427 561	16 098 810	19 983 400	13 773 839	14 820 540	9 179 850	12 969 955	19 667 307

- Yllä oleva taulukkokaksikko vuodelta 2017 osoittaa Kouvolan palvelurakenteen nettokustannuksen suhteessa useisiin muihin suomalaisiin kaupunkeihin, joista kaikissa on taustalla kuntaliitoksia.
- Nettokustannus ikäryhmittäin on laskettu niin, että kaikki ikäryhmän menot ja tulot lasketaan yhteen ja jaetaan ikäryhmään kuuluvien lukumäärällä. Tämä eur/ikäryhmään kuuluva nettokustannus kohdennetaan Kouvolan ikäryhmiin.
- Jos tarkastellaan kaikkia ikäryhmiä, myös työssäkäyviä, havaitaan Kouvolan palvelurakenteen nettokäyttökustannuksen olevan useita miljoonia euroja kalliimpi kuin muissa kaupungeissa.

Poikkeamia – vuosi 2018 – lähde Tilastokeskuksen taloustilastot

- Palo- ja pelastustoimi -0,5 ME
- Toimitilat ja vuokrauspalvelut -0,5 ME
- Päivähoito lasta kohden -3,2 ME
- Esiopetus lasta kohden -2,0 ME
- Perusopetus oppilasta kohden -5,8 ME
- Lukio oppilasta kohden -3,0 ME
- Kansalaisopisto -0,4 ME
- Liikunta -2,6 ME
- Nuorisotoimi -0,6 ME
- Yleinen kulttuuritoimi -1,2 ME
- Lasten ja nuorten laitoshoido -1,1 ME
- Muut lasten ja perheiden palvelut -1,5 ME
- Vammaisten laitospalvelut -0,5 ME
- Kotipalvelu -4,3 ME
- Vanhustenhuolto, laitospalvelu -4,8 ME
- Tehostettu -18,8 ME
- Perusterveydenhuolto -2,1 ME
- Erikoissairaanhoido -3,3 ME
- Ympäristöterveys -0,3 ME

Eräitä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen nettokäyttökustannuksia, eur/lapsi v. 2018

	Kouvola	Kotka	Hamina	Hämeenlinn	Mikkeli	Seinäjoki	Lahti	Keskiarvo
Päivähoito, nettokäyttökustannus eur/lapsi	9 214	9 453	8 968	8 654	9 139	8 323	8 750	7 032
Esiopetus, nettokäyttökustannus eur/lapsi	6 600	3 253	5 979	5 911	5 813	4 847	4 200	6 707
Perusopetus, nettokäyttökustannus eur/oppilas	8 659	8 312	7 760	8 518	8 567	7 457	7 771	9 432
Lukio, nettokäyttökustannus eur/oppilas	7 576	7 508	6 848	0	4 714	6 961	6 401	7 296

- Päivähoito kokonaisuudessaan – sisältää kaikki päivähoitomuodot, niiden kustannukset kunnalle ja lapset
- Esiopetus, perusopetus ja lukio samoilla periaatteilla.

Mikä kokonaisuus on kasvanut?

Trendikasvu				Muutos%	Muutos	Osuus
Kouvola	2009	2018		2009-18	euroa	muut:sta
Kaikki	436 965	533 468		22 %	96 503	
Non-SOTE	199 999	214 055		7 %	14 056	14,6 %
SOTE	236 966	319 413		35 %	82 447	85,4 %
Sosiaalitoimi	108 369	152 825		41 %	44 456	46,1 %
Terveystenhuolto	128 597	166 588		30 %	37 991	39,4 %
Perusterveys yms	44 221	49 078		11 %	4 857	5,0 %
Erikoissairaanhoido	84 376	117 510		39 %	33 134	34,3 %
				Muutos%	Muutos	Osuus
Kouvola	2009	2018		2009-18	euroa	muut:sta
Kaikki	4 956	6 414		29 %	1 458	
Non-SOTE	2 268	2 573		13 %	305	20,9 %
SOTE	2 687	3 840		43 %	1 153	79,1 %
Sosiaalitoimi	1 229	1 837		49 %	608	41,7 %
Terveystenhuolto	1 458	2 003		37 %	544	37,3 %
Perusterveys yms	502	590		18 %	89	6,1 %
Erikoissairaanhoido	957	1 413		48 %	456	31,3 %
				Muutos-%	Muutos	Osuus
Verrokki	2009	2018			euroa	muut:sta
Kaikki	2 299 071	2 797 168		22 %	498 097	
Non-SOTE	1 067 267	1 131 630		6 %	64 363	12,9 %
SOTE	1 231 804	1 665 538		35 %	433 734	87,1 %
Sosiaalitoimi	464 651	706 653		52 %	242 002	48,6 %
Terveystenhuolto	767 153	958 885		25 %	191 732	38,5 %
Perusterveys yms	282 824	280 722		-1 %	-2 102	-0,4 %
Erikoissairaanhoido	484 329	678 163		40 %	193 834	38,9 %

- 2009–2018 jopa 85 %:ia toimintakatteen kasvusta on aiheutunut soten kasvusta.
- Non-sote –kasvu (ei sote-palvelut) on ollut tarkastelujaksolla 14,6% ja soten siis 85,4%. On todennäköistä, että suuri osa non-sote-palveluita on sopeutunut paljon eikä kokonaisuus ole ainakaan pystynyt kehittämään toimintoja kuten sote.
- Kun kasvun suhteuttaa eur/asukas – kasvuksi on non-sote kasvanut hiukan nopeammin.
- Soten osuus kasvusta on verrokkia hiukan pienempi.

Nykytila – kriittiset mittarit

	Kouvola		Trendi: 2015-2019						
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Asukasluku	84 196	83 177	82 034	81 218	80 149	79 060	77 960	76 845	75 674
Verotettava tulo	1 393 725	1 364 308	1 366 766	1 421 687	1 440 803	1 464 123	1 476 370	1 477 171	1 466 420
Veroprosentti	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75
Toimintakate	-493 156	-513 187	-524 800	-535 696	-551 766	-567 969	-584 337	-600 838	-617 110
Sopeutus			0	0	0	0	0	0	0
Muutos 1000 e	5 690	-20 031	-11 613	-10 896	-16 070	-16 203	-16 368	-16 501	-16 271
Verorahoitus	507 302	501 110	507 887	531 387	540 436	550 271	558 211	564 625	568 737
Verorahoituksen muutos 1000 e		-6 192	6 777	23 500	9 049	9 835	7 939	6 414	4 112
Toimintakate/Verorahoitus	97 %	102 %	103 %	101 %	102 %	103 %	105 %	106 %	109 %
Rahoitustuotot ja -kulut	8 529	6 327	6 445	10 069	9 531	9 109	5 742	5 271	4 692
Vuosikate	22 675	-5 750	-10 468	5 760	-1 799	-8 589	-20 385	-30 943	-43 681
Poistot	25 517	20 279	21 000	21 792	23 114	24 068	23 948	23 822	23 690
Ylijäämä/alijäämä	-2 740	-25 922	-31 468	-16 032	-24 912	-32 657	-44 334	-54 765	-67 370
Kumulatiivinen ylij/alij.	2 174	10 140	-21 328	-37 361	-62 273	-94 930	-139 264	-194 029	-261 399
Kumulatiivinen ylij/alij./as	26	122	-260	-460	-777	-1 201	-1 786	-2 525	-3 454
Nettoinvestoinnit	29 611	29 940	56 000	57 594	48 970	20 818	20 528	20 234	19 926
Lainakanta 1000 eur	187 546	232 688	300 208	352 000	402 630	432 598	474 073	525 812	589 980
Lainakanta eur/as	2 227	2 798	3 660	4 334	5 024	5 472	6 081	6 842	7 796

- Painelaskelma osoittaa, että kaupunki on painumassa arviointimenettelyyn vuonna 2023,
- Samalla kaupunki velkaantuu.
- Kaupungin olisi
 - Huolehdittava siitä, että peruskaupungin taseen alijäämä saadaan poistettua viimeistään 2022 ja
 - Tuloslaskelman alijäämä kertakaikkisesti pois.

Kaupunginjohtajan TA-esitys pl veron korotus

	Kouvola		Trendi: 2015-2019						
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Asukasluku	84 196	83 177	82 034	81 218	80 149	79 060	77 960	76 845	75 674
Verotettava tulo	1 393 725	1 364 308	1 366 766	1 421 687	1 440 803	1 464 123	1 476 370	1 477 171	1 466 420
Veroprosentti	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75	20,75
Toimintakate	-493 156	-513 187	-524 800	-521 453	-537 282	-551 496	-567 463	-583 551	-598 984
Sopeutus			0	14 242	-86	1 662	35	45	478
Muutos 1000 e	5 690	-20 031	-11 613	3 347	-15 829	-14 214	-15 967	-16 088	-15 433
Verorahoitus	507 302	501 110	507 887	531 387	540 436	550 271	558 211	564 625	568 737
Verorahoituksen muutos 1000 e		-6 192	6 777	23 500	9 049	9 835	7 939	6 414	4 112
Toimintakate/Verorahoitus	97 %	102 %	103 %	98 %	99 %	100 %	102 %	103 %	105 %
Rahoitustuotot ja -kulut	8 529	6 327	6 445	10 137	9 737	9 464	6 260	5 957	5 554
Vuosikate	22 675	-5 750	-10 468	20 070	12 891	8 240	-2 993	-12 969	-24 693
Poistot	25 517	20 279	21 000	21 792	23 114	24 068	23 948	23 822	23 690
Ylijäämä/alijäämä	-2 740	-25 922	-31 468	-1 722	-10 223	-15 829	-26 941	-36 791	-48 383
Kumulatiivinen ylij/alij.	2 174	10 140	-21 328	-23 050	-33 273	-49 102	-76 043	-112 834	-161 217
Kumulatiivinen ylij/alij./as	26	122	-260	-284	-415	-621	-975	-1 468	-2 130
Nettoinvestoinnit	29 611	29 940	56 000	57 594	48 970	20 818	20 528	20 234	19 926
Lainakanta 1000 eur	187 546	232 688	300 208	337 690	373 630	386 770	410 852	444 618	489 798
Lainakanta eur/as	2 227	2 798	3 660	4 158	4 662	4 892	5 270	5 786	6 473

- Laskelmasta puuttuvat osin tai kokonaan investoinnit, joita joudutaan tekemään – samoin alaskirjaukset ja purkukustannukset.
- Näiden vuoksi kaupunki velkaantunee, mutta käyttötalous vahvistuu.

...edellinen plus veronkorotus

	Kouvola		Trendi:		2015-2019				
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Asukasluku	84 196	83 177	82 034	81 218	80 149	79 060	77 960	76 845	75 674
Verotettava tulo	1 393 725	1 364 308	1 366 766	1 421 687	1 440 803	1 464 123	1 476 370	1 477 171	1 466 420
Veroprosentti	20,75	20,75	20,75	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25
Toimintakate	-493 156	-513 187	-524 800	-521 453	-537 282	-551 496	-567 463	-583 551	-598 984
Sopeutus			0	14 242	-86	1 662	35	45	478
Muutos 1000 e	5 690	-20 031	-11 613	3 347	-15 829	-14 214	-15 967	-16 088	-15 433
Verorahoitus	507 302	501 110	507 887	538 495	547 640	557 592	565 592	572 011	576 069
Verorahoituksen muutos 1000 e		-6 192	6 777	30 608	9 145	9 952	8 001	6 418	4 058
Toimintakate/Verorahoitus	97 %	102 %	103 %	97 %	98 %	99 %	100 %	102 %	104 %
Rahoitustuotot ja -kulut	8 529	6 327	6 445	10 171	9 840	9 637	6 504	6 275	5 945
Vuosikate	22 675	-5 750	-10 468	27 212	20 198	15 733	4 634	-5 266	-16 970
Poistot	25 517	20 279	21 000	21 792	23 114	24 068	23 948	23 822	23 690
Ylijäämä/alijäämä	-2 740	-25 922	-31 468	5 420	-2 916	-8 335	-19 315	-29 088	-40 660
Kumulatiivinen yli/alij.	2 174	10 140	-21 328	-15 908	-18 824	-27 159	-46 474	-75 562	-116 222
Kumulatiivinen yli/alij./as	26	122	-260	-196	-235	-344	-596	-983	-1 536
Nettoinvestoinnit	29 611	29 940	56 000	57 594	48 970	20 818	20 528	20 234	19 926
Lainakanta 1000 eur	187 546	232 688	300 208	330 547	359 181	364 827	381 283	407 345	444 803
Lainakanta eur/as	2 227	2 798	3 660	4 070	4 481	4 615	4 891	5 301	5 878

- Laskelmasta puuttuvat osin tai kokonaan investoinnit, joita joudutaan tekemään – samoin alaskirjaukset ja purkukustannukset.
- Näiden vuoksi kaupunki velkaantunee, mutta käyttötalous vahvistuu.

Verot?

Kolmen veroprosenttiyksikön nousu riittää rahoittamaan palvelut ja niiden kasvun vuoteen 2024.

	Kouvola		Trendi: 2015-2019						
	TP 2017	TP 2018	TA 2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Asukasluku	84 196	83 177	82 034	81 218	80 149	79 060	77 960	76 845	75 674
Verotettava tulo	1 393 725	1 364 308	1 366 766	1 421 687	1 440 803	1 464 123	1 476 370	1 477 171	1 466 420
Veroprosentti	20,75	20,75	20,75	23,75	23,75	23,75	23,75	23,75	23,75
Toimintakate	-493 156	-513 187	-524 800	-535 696	-551 766	-567 969	-584 337	-600 838	-617 110
Sopeutus			0	0	0	0	0	0	0
Muutos 1000 e	5 690	-20 031	-11 613	-10 896	-16 070	-16 203	-16 368	-16 501	-16 271
Verorahoitus	507 302	501 110	507 887	574 037	583 660	594 195	602 502	608 940	612 730
Verorahoituksen muutos 1000 e		-6 192	6 777	66 151	9 623	10 535	8 307	6 439	3 789
Toimintakate/Verorahoitus	97 %	102 %	103 %	93 %	95 %	96 %	97 %	99 %	101 %
Rahoitustuotot ja -kulut	8 529	6 327	6 445	10 272	10 147	10 146	7 210	7 176	7 038
Vuosikate	22 675	-5 750	-10 468	48 614	42 041	36 372	25 375	15 278	2 657
Poistot	25 517	20 279	21 000	21 792	23 114	24 068	23 948	23 822	23 690
Ylijäämä/alijäämä	-2 740	-25 922	-31 468	26 822	18 927	12 304	1 426	-8 544	-21 032
Kumulatiivinen ylij/alij.	2 174	10 140	-21 328	5 494	24 421	36 725	38 151	29 607	8 575
Kumulatiivinen ylij/alij./as	26	122	-260	68	305	465	489	385	113
Nettoinvestoinnit	29 611	29 940	56 000	57 594	48 970	20 818	20 528	20 234	19 926
Lainakanta 1000 eur	187 546	232 688	300 208	309 146	315 936	300 943	296 658	302 176	320 007
Lainakanta eur/as	2 227	2 798	3 660	3 806	3 942	3 807	3 805	3 932	4 229

Palvelurakenteen poikkeamia

- **Kaupungin vapaaehtoiset palvelut**
 - Kaupunki avustaa paljon yrityksiä ja yhteisöjä
 - Kaupunki järjestää moninkertaisesti maakunnallisia palveluita ja moninkertaisesti omia palvelujaan. Vapaa-aikatoimen palveluita kuuluu järjestämisvastuunkin perusteella tarjota kuntalaisille, mutta Kouvolassa tarjonta on moninkertainen – erityisesti tuloihin nähden.
- **Kaupungin pakollisten palveluiden ylimääräinen laatu**
 - Hyvin laajat palveluverkot varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, toisen asteen koulutuksessa, vapaa-aika ja liikuntapalveluissa ja maakunnallisissa palveluissa
 - Tuntikehys on hyvä, ryhmät pieniä
- **Organisaatio, henkilöstöedut**
 - Organisaation korkeus ja organisaation leveys – ei korkea organisaatio, ei liian leveä organisaatio – organisaatiossa on kuitenkin tarve uudistukselle – ainakin toimialojen siiloutumisen poisto, ehkä siirtyminen palvelumallin mukaiseen organisointiin. Kouvolassa suunnitellaan paljon eri puolilla, mutta suunnitelmia ei viedä täytäntöön. Suunnittelevaa/strategia-organisaatiota olisi hyvä tarkastella – sitäkin.
 - Kaupungin asiantuntijaorganisaatio toimii hajallaan; jopa toimialojen sisällä toimitaan hajautetusti (fyysisesti); johtaminen, työjärjestelyt yms. vaikeaa – moninkertaiset kiinteistökustannukset.

		Toimintakate	Poisto
• Uimahalli Anjalankoski (Inkeroinen)	450.000	83.000	
• Uimahalli Kuusankoski	480.000	22.200	
• Uimahalli Urheilupuisto	544.000	125.000	
• Kouvola-talo	210.000	275.000	
• Kuusankoski-talo	347.000	235.517	
• Kouvola-teatteri			
• Kuusankosken teatteri			
• Orkesteri Sinfonietta			
• Kouvola-jäähalli			
• Kuusankosken jäähalli			
• Anjalankosken jäähalli			
• Valkealan jäähalli			

Avustukset – Kouvola avustaa paljon

Rivotsikot	Summa / EUROA/VUOSI
Aluekehittäminen	160 000
Asuminen ja ympäristö	1 575 000
Elinvoima	1 021 000
Kasvatus ja opetus	10 081 996
Kaupunginhallitus	23 500
Kinno	105 000
Konsernipalvelut	20 000
Liikunta ja kulttuuri	4 266 682
Markkinointi	388 000
Tilapalvelut	209 196
Työllisyyden edistäminen	60 000
Kaikki yhteensä	17 910 374

- Korkeakouluyhteistyö
- Yksityistiet
- Kuntalisä
- Itse järjestetty lomit
- Alueuimikunnat, kyläyhdistykset
- Urheiluakatemia → kaupungille
- Ilmaispalvelut – tilat
- Markkinointiyhteistyö, tapahtumayhteistyö
- Teatterit, musiikkiopisto, orkesteri
- Harkinnanvaraisia toiminta-avustuksia
- Hyvin suuret yksityistieavustukset

Organisaation korkeus ja leveys

* osa toimialan tukipalvelujen työntekijöistä on suoraan toimialajohtajan alaisia, jolloin portaita on 2
 **) osa perusyksiköistä on suoraan toimialajohtajan alaisia, jolloin portaita on 3
 Liikunta ja kulttuuri ilmoittaa, että toimiala ei ole viisiportainen

TOIMIALA	PORTAIDEN LKM	TOIMIALAN ALAISTEN PALVELUJEN LKM (= LEVEYS)	PALVELUT
KONSERNIPALVELUT	3 – 4	6	Hallinto ja hankinnat Talous ja omistajaohjaus Henkilöstö Tietohallinto Tilapalvelut Kehittäminen ja viestintä
ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ	3-5	7	Rakennusvalvonta Ympäristöpalvelut Kaupunkisuunnittelu Yhdyskuntatekniikka Maaomaisuus ja paikkatieto Kiinteistöpalvelut Maaseutupalvelut
KASVATUS JA OPETUS	5	4	Kasvun tuki Varhaiskasvatus Perusopetus Toisen asteen koulutus
KULTTUURI JA LIIKUNTA	4 - 5	3	Liikunnan palvelut Kulttuuripalvelut Yhteisöpalvelut

TOIMIALA	PORTAIDEN LKM (KORKEUS)	TOIMIALAN ALAISTEN PALVELUJEN LKM (LEVEYS)	PALVELUT
KONSERNIPALVELUT	3 – 4	5	Hallinto, hankinnat ja viestintä Talous ja tietohallinto Henkilöstö Tilapalvelut Hyvinvointi ja elinvoima
ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ	4-5	7	Rakennusvalvonta Ympäristöpalvelut Kaupunkisuunnittelu Yhdyskuntatekniikka Maaomaisuus ja kiinteistönmuod paikkatiedot Kiinteistöpalvelut Maaseutupalvelut
KASVATUS JA OPETUS	3-4**)	6	Kasvun tuki Varhaiskasvatus Perusopetus KSAO (perusyksikkö) Lukio (perusyksikkö) Kansalaisopisto (perusyksikkö)
KULTTUURI JA LIIKUNTA	2 – 5*	2	Liikuntapalvelut Kulttuuripalvelut

Organisaatiorakenne – tavoitteena maksimissaan neljän portaatan organisaatio:

- Asumisessa ja ympäristössä viitotia pystytään vähentämään, mutta ei kokonaan poistamaan.
- Kasvatuksen ja opetuksen perusyksiköistä osa on suoraan toimialajohtajan alaisia, jolloin portaita on 3. Organisaatio on jo melko matala eikä kovin leveä
- Toimenkuvat ovat hyvin pirstaleisia, samoja asioita tehdään useissa eri paikoissa
- Organisaatiossa tavoitteena on siirtyä kolmen toimialan malliin, jokaisella suoraan kaupunginjohtajan alaisuudessa oleva toimialajohtaja, ei apulaiskaupunginjohtajia. Konsernipalveluiden toimialajohtaja toiminee jatkossakin kaupunginjohtajan varahenkilönä.
- Kaupunki suunnittelee paljon ja eri paikoissa, päätöksenteko ja toteuttaminen ovatkin eri asia
- Suurilla kaupungeilla organisaatio on usein korkeampi ja leveämpi.

Hallinnon ja hallinnon tuen määrä

	Hallinnon tuki			Kaikki yhteensä	Suhde
		Yleishallinto	Yhteensä		
Kotka	220	16	236	3 384	7,0 %
Pori	504	42	546	6 219	8,8 %
Lahti	329	48	377	3 540	10,6 %
Kuopio	552	109	661	7 781	8,5 %
Hämeenlinn	214	27	241	3 357	7,2 %
Kouvola	376	43	419	6 042	6,9 %
Seinäjoki	264	187	451	4 992	9,0 %
Joensuu	217	24	241	2 593	9,3 %
Lappeenranta	180	49	229	2 455	9,3 %
Mikkeli	203	121	324	2 736	11,8 %
Yhteensä	3 059	666	3 725	43 099	8,6 %

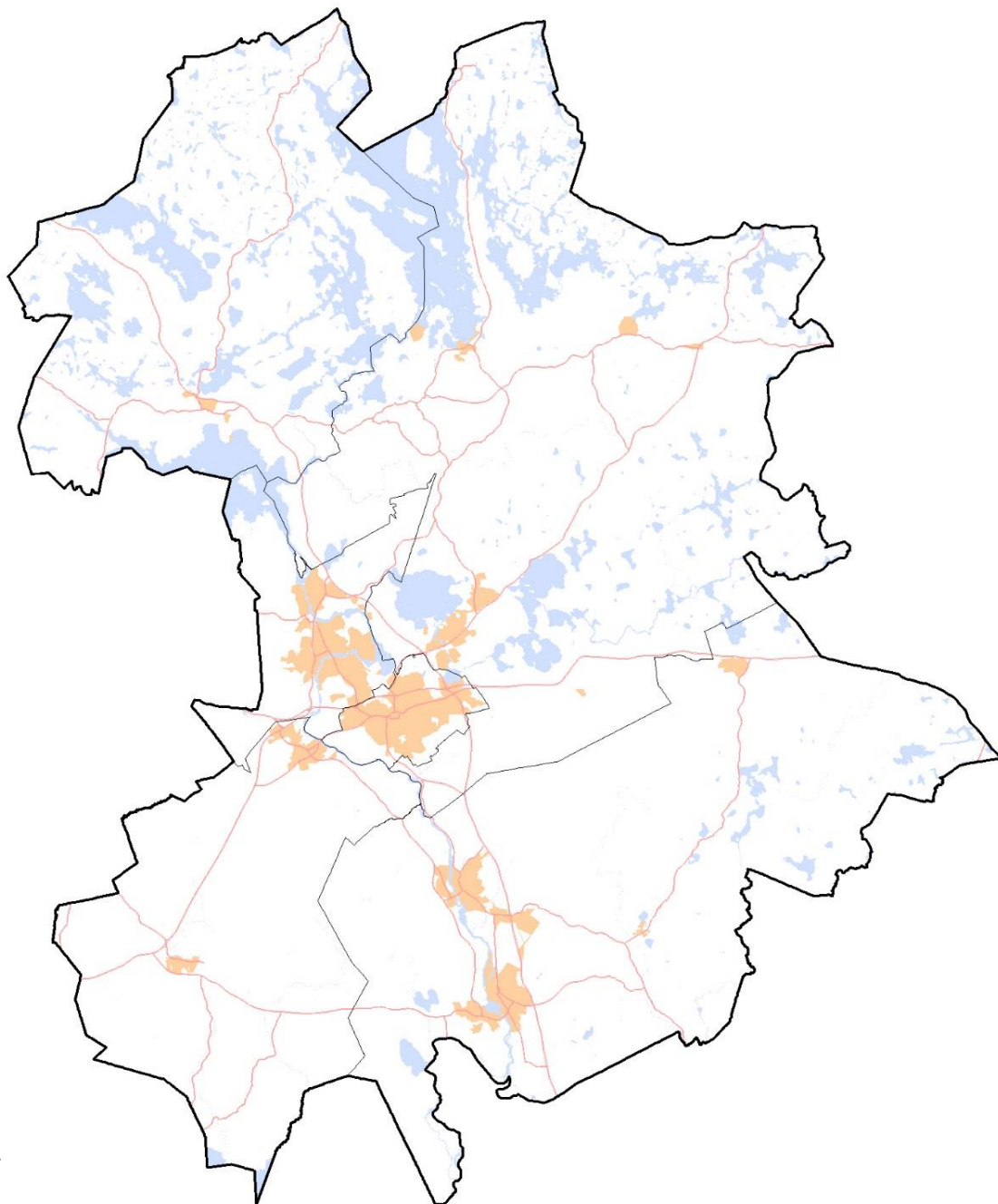
- Työssä pyydettiin selvittämään Kouvolan hallinnon ja hallinnon tuen suhdetta koko työntekijämäärään nähden.
- Suoria ja yksiselitteisiä tilastoja ei ole, mutta KEVAN vuotuistilaston avulla luokittelemalla voidaan havaita, että Kouvolassa hallinnon tukeen olisi kohdennettavissa 376 työntekijää, suoraan hallintoon 43 työntekijää, näin hallinnossa tai suunnittelu yms hallintoa tukevissa töissä olisi ollut 1.1.2018
- Lahden suuri osuus johtunee siitä, että Lahti siirsi sote-palvelut yhteistoiminta-alueelle ja sille jäisi suhteessa paljon hallintoa omiin rakenteisiinsa.
- Johtopäätöksenä on nähtävissä ainakin se, että tilaaja-tuottaja –malli on poistunut rakenteista ainakin suurimmilta osiltaan. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteikö kaupungilla voitaisi tiivistää edelleen – ainakin nyt tavoitteeksi otetun 20 HTV:n verran.

Konsernipalvelut 10 htv
Kasvatus ja opetus 4 htv
Asuminen ja ympäristö 6 htv

Talousarvioon merkityt – osa ta-keinoista on noussut esille tehdyn työn aikana ja nostettu talousarvioon

- Henkilöstösäästö 5,1 meuroa + lisä 20 HTV (lista noin kymmenestä jäljempänä)
- Palveluverkkomuutokset 1,85 meuroa – 20 koulun malli
- Kahteen lukioon
- teatterit, orkesteri + musiikkiopisto avustukset -10 % 0,3 milj. euroa → kaikki avustukset -1,1 meuroa
- kotihoidon tuen kuntalisän lopettaminen 600.000 e
- Kymenlaakson liitto ja pelastuslaitos, maksuosuudet 300.000 e
- KSS –energia tulouttaa +3 meuroa 2020, 2021, 2022
- Jäähallimaksut (toisaalla) 187.000 e + 187.000 e → 375.000 e + toimintakatteen leikkaus kaupungin hyväksi 2021 450.000 e
- Muut liikuntatilat 200.000 e
- Puistojen hoitoluokitus 200.000 e
- Venepaikat
- Leikkipaikat
- Toinen kirjastoauto
- Jalkakäytävien talvikunnossapito, n. 35 km, menot noin 100 000 euroa (tehdään kaupungin toimesta, nyt ei laskuteta kiinteistöjä)
- Yksityisteiden kunnossapito (n. 18 km)menot noin 100 000 euroa (ei peritä omavastuuosuutta) – pidetään päätösluettelossa, vaikka onkin valitettu.
- Koira-aitaukset - menot noin 15 000 euroa → jatko harkintaan, maksullisuus

Perusopetuksen palveluverkko 17 koulun malli

INKEROINEN-MYLLYKOSKI:

Anjalan alakoulu

1. Sippolan alakoulu

~~Tehtaanmäen alakoulu~~

2. Inkeröisten yhtenäiskoulu

3. Myllykosken alakoulu

ELIMÄKI-KORIA:

4. Korian yhtenäiskoulu

5. Elimäen alakoulu

KESKUSTA:

6. Mansikkamäen alakoulu

7. Sarkolan alakoulu

8. Eskolanmäen yhtenäiskoulu

9. Keskustan yhtenäiskoulu

KUUSANKOSKI-JAALA:

10. Jaalan alakoulu

11. Kymintehtaan alakoulu

12. Keskustan alakoulu

~~Voikkaan alakoulu~~

13. Kuusankosken yläkoulu

VALKEALA:

14. Jokela-Niinistön alakoulu

15. Utin alakoulu

16. Kääpälän koulu

17. Valkealan yhtenäiskoulu

17 koulun malli

					2030				Luokat per
	Koulut nyt	Oppilasmäärä nyt	Opettajat nyt	Ohjaajat nyt	Koulut	Oppilasmäärä	Opettajat	Ohjaajat	20 oppilasta
Inkeroinen - Myllykoski	8	1 318	92	56	3	945	69	26	47,25
Elimäki-Koria	2	783	65	19	2	576	40	16	28,8
Kouvolan keskusta	7	2 446	172	76	4	1 955	150	57	97,75
kuusankoski Jaala	10	1 736	127	71	4	1 339	100	37	66,95
Valkeala	7	1 144	72	24	4	735	50	4	36,75
Muutosrivi					-17	-1 877	-119	-106	
							-6 545 000	-2 968 000	
Tukipalvelut?			Opettaja	55 000					
Koulukyydit?			Ohjaaja	28 000					

- 17 koulun mallin talousvaikutus on hyvä verrattuna lautakunnan esittämään 20 koulun malliin.

Harkintaan – talouden näkökulmasta

- **Kinno – toiminnan järjestelyt; työn jakaminen**
 - Kinnon palveluksessa on asiantuntijoita lähes 40.
 - Kinnon tavoitteen selvittäminen – hankkeet toimitilajärjestelyt, muu toiminta
 - Kaupunki maksaa yhtiölle 3,8 meuroa vuodessa (toimintakate), tällä summalla voidaan työllistää laskennallisesti 60 HTV
- **Ammattioppi ja Aikuiskoulutussäätiö yhdeksi yhtiöksi – vos-rahoitus vähenee**
 - Läpinäkyvyys
 - Tultava toimeen valtionosuudella – Turku ja Tampere miettivät
 - Tilastointi

Hankkeet

 - Kouvola osallistuu hankkeisiin useiden eri toimijoiden kanssa
 - Hankkeita on ainakin yli 20 meuroa – 25%:n omarahoitusosuus – vaikka olisikin myös työvoimaa – on useita miljoonia.
 - Kategorisesti laskettuna 25% tekee 5 meuroa → yli 100 HTV
 - Priorisointi – kaikki tarkastellaan yhdessä, mitä pidetään (kaupungin strategiaa tukevat hankkeet), mistä luovutaan.
- **Koulujen alkamis- ja päättymisajat**
 - Kouluille sama alkamisaika, kaksi tms päättymisaikaa -1,0 meuroa
- **Toimiminen vuokratiloissa kustannus – vuokratiloista pois**
 - Konsernipalvelut 18.285,79 (suurin arkisto, 16.338)
 - Asuminen ja ympäristö 1.025
 - Liikunta ja kulttuuri 35.998
 - Kasvatus ja opetus 154.379 (parakkeja 25.000)
 - **Ainakin 200.000 e**
- **Kaupungin toiminnot samoihin tiloihin**
 - Kuusankosken kaupungintalo

Harkintaan – talouden näkökulmasta

Teatteritaide – runsas palvelurakenne

- Tarkasteluun tiivistetty malli, jolloin kaupungilla olisi yksi ammattiteatteri ja tiivistetty harrastajateatteri.

Jääurheilu – runsas palvelurakenne

- Palveluverkkotarkastelu tavoitteena OK, tarkastellaan tätä ennen, väliajan maksut sellaiselle tasolle, että toimintakate nollaantuu 10-20 euroa/alkava tunti.
- Edellytys verkon säilymiselle nykyisellään lisätuloutus nyt suunnitellun lisäksi.

Kulttuuritalot – runsas palvelurakenne

- Kouvola-talolle toinen käyttö, jolla saadaan toimintoja pois vuokratiloista 100.000 e – Kuusankoski –talo jäisi nykykäytölle

Uimahallit – runsas palvelurakenne

- yhden uimahallin malli tavoitteena OK, maksujen tarkastamisen mahdollisuus?

Muut järjestelyt – monituottajuus - harkintaan – talouden näkökulmasta

Tot. 2018	Kaikki menot	Ulkoiset tulot	Netto	5 %	10 %
Kiinteistöhoitopalvelut	8 354 901	105 563	8 249 338	412 467	824 934
Puhtauspalvelut	8 541 308	481 094	8 060 214	403 011	806 021
Ruokapalvelut	11 688 141	468 047	11 220 094	561 005	1 122 009
			27 529 646	1 376 482	2 752 965
Yhdyskuntatekniikka 2018	Toteutuma vuoden alusta	5 %		10 %	
6601 Infraomaisuuden hallinta	-818 866 -	40 943	-	81 887	
6605 Rakennuttaminen	-421 168 -	21 058	-	42 117	
6610 Alueiden hoito ja kunnossä	-7 930 200 -	396 510	-	793 020	
6640 Suunnittelu	-328 387 -	16 419	-	32 839	
6650 Logistiikka	724 686	36 234		72 469	
6710 Alueellinen jätehuolto	0	-		-	
Yhteensä	-8 773 935 -	438 697	-	877 394	

- Tukipalvelut – hallinnon tukipalvelut, tekniset tukipalvelut, ruokahuolto, siivous, **paino** – omaksi kaupungin omistamaksi osakeyhtiöksi, yhteisyritykseksi tms.
- Turun malli on osoittautunut toimivaksi, toimintakatevaikutus on ollut jopa 30-40 % - myös markkina on reagoinut
- Maakunnallinen yhtiö?
- Viiden prosentin toimintakatevaikutus 1,8 meuroa, 10%:n 3,6 meuroa
- Varikko, varastot, omat autot jne – pois ulkoistamalla?

Lisäverkkoratkaisu – päiväkodit - harkintaan – talouden näkökulmasta

- Tavoitteena minimissään 100 lapsen päiväkodit – keskustan alueen 200 lapsen päiväkoti ok
- Vuorohoitopäiväkotien määrä kuudesta kahteen-neljään
- Palvelusetelin lisäkäyttö
- Edellyttää investointeja

Harkintaan – talouden näkökulmasta

Aluedemokratia

- Päällekkäistä resursointia: kaupungin työvoimaa, avustusta - ei poisteta, vaan järjeistetään
- Alueuiminnan ja kyläyhdistysten yhteen liittämisen ja avustuksen vähentämisen sekä harkinnanvaraiset avustukset –kokonaisuuden ja miinus
- Kuntaliitoskunnissa alueuiminnan kasvattaminen ei ole ollut enää trendi.toimintakatteeseen

Samalla toimialalla toimivat yhtiöt –

- tase toimimaan elinvoiman vahvistamiseksi.

Liikunta-akatemia omaksi toiminnaksi (<135.000 e)

- On kilpailuetu ja verovoimatekijä, mutta tapa tuottaa palvelua muutetaan

Demokratiaorganisaatio –

- organisaatiouudistus tiivistää luottamushenkilöorganisaatiota ja vähentää valtuuston toimintakatteesta 22.400 e, lautakunnilta 33.000 e ja jaostoista 31.600 e

Korkeakouluyhteistyön uudelleen neuvottelu

- - toimintakate avustuksissa n 800.000 e

Apip-toiminnan maksut eivät ole ylärajassa.

- Korotusten ollessa 30% -40 % ollaan vielä alle max kk-hinnan 160 €/kk, tulojen lisäys on 150 000 euron luokassa vuodessa (10 kk)

...edelleen harkintaan – taloudenkin näkökulmasta

- **Hankinnat keskitetään ja minimiin**
 - **Koulutukset vain omissa tiloissa**
 - **Koulutusetuudet, skype/teams etusijalle**
 - **Verkostojen tarpeellisuus?**
 - Vanhat säästövapaat, pitämättömät lomat - Pitämättömiä vuosilomia 3.200 htp, 520.000 e
 - **Työaikapankki, esimerkiksi katujen kunnossapidossa on ylitöitä 4500 t**
 - Varahenkilöjärjestelmä opetustoimeen
 - Lyhyet, 1-3 päivän sijaisuudet karanteeniin, erityisesti varhaiskasvatus
 - Matkakustannukset ja päivärahat, tavoite -25%
 - Erilliskorvausten vähentäminen 20%, alkuvuonna lisä- ja ylitunnit 450.000 e
 - Olisiko sovittavissa paikallisesti lomarahojen vaihtaminen vapaiksi – tätä keinoa on kuitenkin käytetty useissa kunnissa.
 - Työterveyshuolto 319 e/hlö, juuri kilpailutettu, sisältää sairaudenhoitoa – olisiko matalampi taso mahdollinen
 - Henkilöetuudet – nyt 200.000 e
 - Sarastian kanssa käytyjen keskustelujen perusteella kaupungilla näyttäisi olevan vielä joitakin sähköistettäviä prosesseja
- 100.000 e
- 100.000 e
- 50.000 e
- 50.000 e
- 300.000 e
- Maksuton koulukuljetus yli 3 km matkalle 1-2 – voisi sopeuttaa
 - Tunteja valtakunnallista tuntijakoa enemmän perusopetuksessa – voisi sopeuttaa
 - Lukiossa valtakunnallista tasoa pienemmät ryhmät – voisi sopeuttaa
 - Iltalukion kurssi/kirjautumismaksut – voisi sopeuttaa
 - Yhdyskuntatekniikka
 - Viljelyspalstat – pieni toimintakatevaikutus → tulojen ja menojen taso
 - Lähettipalvelut, autojen vuokraus Kinnolle ja Kouvolan Vedelle
- 200.000 e
- 10.000 e

Omaisuuuden myyminen

Rahoitus – omaisuuden myyminen, lisätuloutus konsernista

- Osakeomistukset
 - Pidetään Kirja-arvo 108 meuroa, mm. Vesi ja Energia
 - Luovutaan Kirja-arvo 7 meuroa
- Kiinteä omaisuus
 - Metsät, pellot, erityiskohteet

Saaramaan leirintäalue		
Pamppula		
Hillosensalmen koulu		
Saaramaan nuorisoleirialue		

- Liikuntapaikat – suljettavat liikuntapaikat kaavoitetaan uudelleen ja myydään (hiekkakentät, ulkojäät) x00.000 euroa rahoitustulo

Metsät		
Tase	Myynti	Voitto
338 745	579 302	240 557
Pellot		
Tase	Myynti	Voitto
283 017	443 276	160 259
Erityiskohteet		
Tase	Myynti	Voitto
26 199	420 000	393 801
647 961	1 442 577	794 616

Yhteensä satunnainen tulosvaikutus
3,3 ME – 4,5 ME
Pysyvä tulosvaikutus 0,18 ME
Poistovaikutus (aleneva) 0,237 ME

Kaikki rakennukset

- Yli 500 kohdetta joista poistettuja 58 ja muita 447 näiden arvioitu jälleenhankinta-arvo on 1023 MRDE, tekninen arvo 713 ME

Myytävät rakennukset

- 5,9 ME +/-20%
- Tasearvo 2,2 ME
- Myyntihinta-arvio 4,7...5,9 ME
- tulosvaikutus 2,5...3,7 ME
- Toimintakate 0,18 ME
- Poisto 0,237 ME

Täysin indikatiiviset arviot

- Kinno – järjestelyn lisätavoite 500.000 e
- Ammattiopetus ja aikuiskoulutussäätiö 300.000 e
- Koulujen alkamis- ja päättymisajat 500.000 – 1.500.000 e
- Toiminta omiin tiloihin >200.000 e
- Kaupungin hallinnolliset toiminnot samoihin tiloihin >100.000 e
- Teatteritaide 500.000 – 1.000.000 e
- Lisämaksut liikuntapaikoista 500.000 e
- Kouvola-talon uudistettu käyttö 100.000 e
- Uimahallit – tiivistetty malli 500.000 e
- Monituottajapalvelut erityisesti tukipalveluissa ja teknisellä toimialalla 1,8 – 3,6 meuroa
- Päiväkotiverkko >1 meuroa
- Aluedemokratia 50.000 e
- Demokraattisen koneiston uudistaminen 100.000 e
- Liikunta-akatemia 50.000 e
- Aplp –toiminnan korotus 150.000 e
- Viimeisen sivun kokonaisuus 800.000 e
- Hanketoiminta 1.000.000 e
- 8,15 meuroa - ...11,2 meuroa

Omaisuus:

Yhteensä satunnainen tulosvaikutus

3,3 ME – 4,5 ME

Pysyvä tulosvaikutus 0,18 ME

Poistovaikutus (aleneva) 0,237 ME

Muita keinoja (ei EL:n esittäminä)

- Kiinteistövero

- Lomautus

VEROTUSARVOT ja %		Muutos %:ia		Muutos euroa	
Yleisen kiint.v-% alaiset		0,05	0,1	0,05	0,1
Vero % (0,93-2,00)	1,45	1,50	1,55	0,05	0,10
VERO	14 676	15 182	15 688	506	1 012
Vero % (0,41-0,90 / 0,41-1,00)	0,65	0,70	0,75	0,05	0,10
VERO	11 611	12 504	13 397	893	1 786
MAKSETTAVA KIINT.VERO	29 058	30 510	31 963	1 453	2 905

VEROTETTAVA TULO	2020**	2020**	2020**	2020**	2020**
Ansiotulot - vähennykset	1 561 100	1 561 100	1 561 100	1 561 100	1 561 100
<i>Tuloveroprosentti</i>	<i>20,75</i>	<i>21,00</i>	<i>21,25</i>	<i>21,50</i>	<i>21,75</i>
VERO (Tulon perust.)	323 928	327 831	331 734	335 637	339 539
Työtulovähennys	17 437	17 437	17 437	17 437	17 437
Muut vähenn. verosta	6 483	6 483	6 483	6 483	6 483
Vähenn. Verosta yht.	23 920	23 920	23 920	23 920	23 920
MAKSUUNPANTAVA VERO	300 008	303 911	307 814	311 716	315 619
<i>Muutos %</i>	<i>2,5</i>	<i>3,8</i>	<i>5,2</i>	<i>6,5</i>	<i>7,8</i>
Jää kertymättä, (n 0,5-1 %)	2 100	2 127	2 155	2 182	2 209
KERTYY KOLMEN VUODEN AIKANA	297 908	301 783	305 659	309 534	313 410
Erotus verrattuna nolatilanteeseen	0	3 875	7 751	11 626	15 502

Kuinka edetään – kuinka palvelurakennetta olisi muutettava?

- On keskityttävä tekemään yhtä yhtenäistä Kouvolan kaupungin palvelurakennetta – ei ole enää yhteen liitettyjä kuntia.
- Kaupunki on asiantuntijaorganisaatio, jonka pitäisi toimia mahdollisimman tiiviisti, keskitetysti ja keskitettyjen tukipalvelujen (talous, henkilöstö, toimistopalvelut ja asianhallinta) jakajana.
- Varsinaisia palveluita on oltava siellä, missä ihmisiä ja niitä palveluita, joille riittää ihmisiä.
- Kouvolassa on paljon tulokseen vaikuttavia kiinteistöjä. kiinteistöissä on sitä paitsi isot peruskorjaustarpeet, mikä on myös huomioitava kokonaisuudessa. Tiivistämiselle on tarvetta siis myös siitä näkökulmasta.
- **Työ on kesken.** Vaikuttaa siltä, että kaupungilla on paljon tehtävää palvelurakenteen tiivistämiseksi, mutta tiivistämisestä seuraa todennäköisesti alaskirjauksia ja purkukustannuksia, joiden yhteisvaikutuksesta tase voi vieläkin heiketä. Lisäksi uusinvestoinnit kasvattavat poistoja. Kärjistäen voidaan sanoa, että käyttötalous on päässyt niin heikoksi, että se ei kestä palvelurakennetta vahvistavia investointeja. Ratkaisut olisi tätä taustaa vastaan ajatellen pitänyt tehdä aiemmin – nyt kaupungin pitää todennäköisesti varautua myös omaisuuden uudelleenjärjestelyihin, jotta muuten pysyvästi taseeseen jäävä alijäämä saadaan poistettua.
- Veroprosentin nosto ei riitä – ei edes kolmen veroprosenttiyksikön nostokaan.